

Mätinstruktion för sågtimmer

Tall

Kvalitetsklass	1	2	3	4
Stocktyp	Rotstock	Ej rotstock! Minst 2 st tydliga kvistvarv eller minst 1st råkvist inom 15 dm från grovändan.	Alla stocktyper	
Antal årsringar inom bedömningsområdet	Minst 20 st	Ej krav	Minst 12 st	Minst 8 st
Kvist hela stocken	Max 5 st. Max 20 mm.	Råkvist max 120 mm. Annan kvist max 60 mm.		Sprötkvist max 120 mm. Annan kvist obegränsat.
Bulor hela stocken	Max 5 st	Obegränsat		
Rakhet	Max 20 cm utbytesförlust			Max 120 cm utbytesförlust
Tvärkrök/toppbrott	Tillåts ej			Tillåts
Stockblånad	Enstaka stockar			
Skogsröta	Tillåts ej			Max 5% av ändytan

Diameteravdrag tall

För stock med öppen lyra, barkdragande lyra eller rotveck som berör sågcyllindern minskas diametern med 1 cm.

Gran

Kvalitetsklass	1	2
Antal årsringar inom bedömningsområdet	Minst 12 st	Minst 8 st
Kvist hela stocken	Max 60 mm oavsett kvisttyp	Sprötkvist max 120 mm. Annan kvist obegränsat.
Rakhet	Max 20 cm utbytesförlust	Max 120 cm utbytesförlust
Tvärkrök/toppbrott	Tillåts ej	Tillåts
Stockblånad	Enstaka stockar	
Öppen lyra	Opåverkad sågcyllinder	Djup max 20% in i sågcyllindern
Barkdragande lyra	Max 2 x toppdiametern	Tillåts
Skogsröta	Tillåts ej	Max 5% av ändytan

Tolerans

- Kvist, kvistansvällning, rotveck och lyra inom 20 cm från stockända (även vrakningsfel). Tolerans får tillämpas på båda stockändarna.
- Lyra och kvisturdrag kortare än 7 cm.

Definitioner

- För tall kvalite 1 räknas råkvist om diametern är ≥ 15 mm, annan kvist räknas om diametern ≥ 9 mm.
- För tall kvalite 2 beaktas råkvist oavsett diameter.
- Tydligt kvistvarv innebär minst 2 kvistar med diameter ≥ 15 mm ska finnas i kvistvarvet.
- Slirskada, spjälkning och kvisturdrag jämföras med öppen lyra.
- Utbytesförlust är längd av sågcylindern som p.g.a krök ej ryms i stocken.
- Sågcylinder är en rak cylinder baserad på toppdiametern under bark minus 15 mm. Mäts diametern i cm (klassbotten) baseras sågcylindern på toppdiametern under bark minus 1 cm.

Kvist

Diameter mäts på stockens mantelyta i den riktning som ger det största måttet på kvisten. Med avseende på typ indelas kvist i råkvist, sprötkvist och annan kvist.

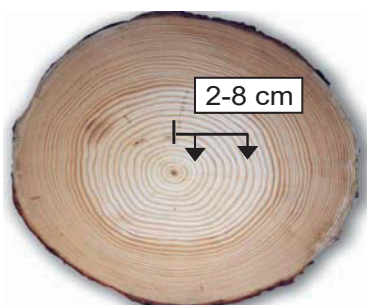
Råkvist = Kvist där det finns ett mätbart växtsamband mellan kvisten och övriga veden.

Sprötkvist = Kvist som är mer än dubbelt så lång som bred.

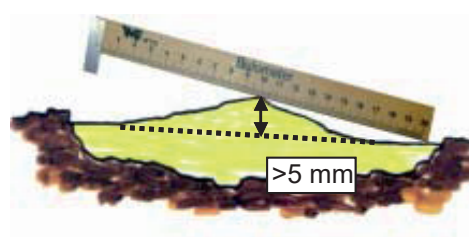
Årsringar

Räknas i den riktning som ger största medelårsringsbredden i området 2-8 cm från mörgen. Räkningen sker i stockens grovända, med undantag för rotstockar av gran där räkningen sker i toppändan.

Kvistansvällning eller Bula

Räkningsbar storlek är då ansvällningens höjd över mantelytan överstiger 5 mm.

Rakhet (Bestämning av utbytesförlust)

Utbytesförlust räknas på stockens ena sida.

Sågcylinder = toppdiam (ub) - 15 mm.

< 20 cm = tolerans

21 - 120 cm = sämsta klass

> 120 cm = vrak

Obs! Avkortning tillämpas ej.

Grundkrav och rekommenderade baskrav för sågtimmer

Sågtimmerstock ska:

- Vara tillredd av levande stamdel samt kapad med såg.
- Vara fri från insektsskador och lagringsröta i veden.
- Vara fri från kol, sot, sten, metall och plast i ved och bark.
- Vara fri från rotben ≥ 15 cm.
- Ej ha öppen lyra, slirskada, spjälkning eller annan stamskada (inkluderar ej rotveck) djupare än i sågcylindern än 20% av dennes diameter.
- Vara fri från stam- och växtsprickor härrörande från det växande trädet. Dock tolerans för margsprickor.
- Vara tillfredsställande kvistad (= Kvist eller kviststumpar < än 5,5 cm höjd räknat från mantelytan under bark).